

HABI-OHEA

Josune Aranguren

I lun irakurri ninduzun azken gutunean, badakit. Gaur ere banator negar malkoz idatziriko papera eskuartean dudala. Gaur erenire txanda da, entzun! Ez didazu hitz egin nahi, beraz, entzun. Ilun usaindu ninduzun utzi nizun azken argazkian, badakit: irribarre isila, begirada galdua, buru makurra, hezur estuak eta azal zimurra antzeman zenizkidan. Eta bihotza? Eskerrak, eskerrak hura ikusterik ez zenuen izan.

Maldan gora nekez, karriketetan zehar hotz, bizikleta zaharra suma zitekeen nire atzean, argazkiaren eskuintaldean. Non atera genuen argazki hura? Zuk egin al zenuen? Bai, hala uste dut. Zenbat bizipen kale haietan, oroitzen? Istorio ugari dituzte gurgil horiek, istorio gehiegi ditu txirrin ugetuak. Barre egiten genuen atarian lehertuak. Eta han zinen zu ere: euripean makurtua, iskinan makurtua, ezkutuan makurtua, beldurrez makurtua, belaunak hartuta, han zinen. Baina, esan: nork egin zizkigun erretratuak?

Hutsik nago barrutik, baina ez zait ezer gehiago sartzen, ez dago miseria gehiagorentzat lekurik, ez dago odol uholde hau jasango duen kupelik, ez dago barmanik aho beroak hozteko koktel izoztuak egin ahal dituenik, ez dago, ez dago. Nor da inor zure bizimodua epaitzeko? Nor da inor zure epitafla baimenik gabe zuri-beltzean jartzeko? Nor da inor ezagutu zintuela esateko?

Baduzu gogoan Esoporen istorioa? Astoarena? Ba omen zen behin asto trebe eta ausart bat. Egun eguzkitsu batez, astoa izerditan blai eginda zegoen, leher eginda. Alboetan saski bi zeramatzan: gatzez bete-beteak, bata zein bestea. Ibai bat gurutzatzen ari zela, irrist egin eta uretara erori zen asto gaixoa, gure asto nekatur. Gatz gehiena urarekin disolbatu egin zen; eta astoa, bizkarra arin-arin zuela, txistuka irteten zen ibaitik, lasai, fresko, deskantsatuta. Baina, beste egun batez, hura ere eguzkitsua, beroa, uda-udakoa, belakiz beterik hurbildu zen ibaira, eta, irrist egin baino lehen, uretara salto egin zuen nahita. Gure asto alferra konturatu zenerako, belakiek ibaiko ura xurgatu zuten; eta, pisuaren pisuz, ibaian hondoratu eta ito egin zen.

Ni ere hala nago, hondoan, itota. Belakiek ezin dezakete malko gehiago xurga. Eta nire bizkarrak ez du zama hau gehiago jasan nahi. Ibaire bota nahi dut neure burua eta ez ditut kon-

tuan hartuko ez malko gaziak ez belaki bustiak. Astoa baino astoagoa izan nahi dut, eta hondoan egon, bertan loak hartuko nauen esperoan, inork aterako ote nauen esperoan, ibai ertzean zure isla noiz ikusiko zain. Malko gabe zain.

Beltz dastatu zenituen bart nire negar anpuluak, eta beltz suma dezakezun larrosarekin natorkizu bisitan orain. Hemendik entzun zaitzaketa, hemendik senti zaitzaketa, hotz baino hotzago, hil baino hilago. Zelai hezean moilatua nago. Zer gertatu zaizu? Zer egin dizute?

Gure gotorlekua zen ohea, zure erre- suma eta nire konkisten agertoki zena, hutsik aurkitzen dut gau eta egun. Argi nahiz ilun, hotz nahiz bero, ez dago lurrunik, ez dago irrik, ez dago zetarik, ez dago deus. Kaosa da: osotasun hutsa eta ezereza. Ez zaude. Lur, zizare eta harrez eraiki dizuten habi-ohea eragitera etorri naiz faltan zauzkadalako. Ez zauzkadalako.

Ontzitalera baten ostean bezala nago, gidatzen ninduen naoa itsasoak eramana du. Ohe azpian gordetzen zenuen kutxari eutsi natzaio buia bat balitz bezala. Irudi eta letren bilduma hau igurzten dut uneoro, atera ditut soinekoak, atera ditut armairutik bakero eta kamisetak, zapatak ere, kendu ditut apaletik. Irakurriko ez ditudan liburak ere utzi dizkizut alfabetikoki gordeak, itzultzen zarenerako, behar dituzunerako, esnatzen zarenerako, berpizten zarenerako, berraragiratzen zatzaizkidanerako.

Agian neu ere ilun nagoelako, ke usaina hartzen dizut. Morez jantzita ikusi zaitut sukaldeko atean, horregatik etorri naiz hona, nire albotik guztiz joan ez zarelako jakiteko. Nahi dudanean ikusi zaitzakedala ziurtatzeko. Betiko lora eramana zaituena aurkitu arte ez dut etsiko, eta bitartean, zure loa zainduko dut.

Estalkiak ihes egin dio bihotzeko zu loetan ilun eta sakonenari: Pandoraren kutxa ireki da, eta nire erraietako sehaska hotzanean ezkutatu naiz: amets gaiztoenen kutxan hartzen dut lo gauro, beldur latzenen saskian esnatzen naiz egunero, laztan arrotzenen ohean lortzen dut kontsolamendua, malko lehorrenen baoan egiten diot min neure buruari, eta zu ez zaude hemen.

Josune Aranguren Mugika. (Zu- marraga, 1979). Zuzenbide Ekonomikoa ikasi zuen Bilbon. Egun zenbakiek ematen diote jaten, baina letrekin egiten du amets. 1997an Urruzuno saria jaso zuen.

